

Bryssel, 29. tammikuuta 2021
(OR. en)

5623/21

SOC 42
EMPL 30
ECOFIN 71
EDUC 22

ILMOITUS

Lähettäjä:	Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Pitkäaikaistyöttömyyttä koskevan neuvoston suosituksen täytäntöönpano: keskeiset viestit –Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean yhteisten keskeisten viestien hyväksyminen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena hyväksymistä varten työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille 15. helmikuuta 2016 annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta.

Liite työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeisiin viesteihin pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille 15. helmikuuta 2016 annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta on asiakirjan 5623/21 lisäyksessä ADD 1.

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään suosittamaan neuvostolle, että se hyväksyisi työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille 15. helmikuuta 2016 annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta.

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean yhteisessä tarkastelussa neuvoston suositus pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit

Pitkäaikaistyöttömien integroitumisesta työmarkkinoille annetun neuvoston suosituksen kolmas tarkastelu tehtiin 30. marraskuuta 2020. Koska suosituksessa kehoitetaan, että työllisyyskomitea seuraa suosituksen täytäntöönpanoa tiiviissä yhteistyössä sosiaalisen suojelun komitean kanssa sosiaalipalvelujen ja toimeentulotuen tarjoamisen osalta, komiteat toteuttivat kolmannen tarkastelun yhdessä.

Vuoden 2020 tarkastelussa tutkittiin covid-19-kriisin vaikutuksia pitkäaikaistyöttömiin sekä työvoima- ja sosiaalipalvelujen toimia integroitujen palvelujen tarjoamiseksi. Pää tavoitteena oli esitellä, miten jäsenvaltiot ovat vastanneet haasteisiin, joita pitkäaikaistyöttömille aiheutui talouskriisin alkuvaiheissa, ja toteutettuja toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään pitkäaikaistyöttömyyden lisääntyminen, sekä mahdollisia elpymisväyliä. Vaikka työvoima- ja sosiaalipalveluihin liittyvät politiikkatoimet covid-19:n yhteydessä vaihtelevat jäsenvaltioittain, tarkastelussa havaittiin joitakin yhteisiä piirteitä.

Covid-19-kriisi on vaikuttanut työvoimapalvelujen osalta kielteisimmin yksilölliseen neuvontaan tai profilointiin sekä palvelujen saatavuuteen. Vaikutus on ollut vähäisin rekisteröintiin ja integroituihin palveluntarjontaan, joista vastaavasti 14 ja 16 jäsenvaltiota ilmoitti, ettei toimintoihin ole ollut vaikutusta. Monet jäsenvaltiot ilmoittivat pyrkimyksistä siirtää ainakin osa pitkäaikaistyöttömille suunnatusta työllisyystuesta verkkoon terveys- ja turvallisuussyistä. Näillä muutoksilla on kuitenkin saavutettu vaihtelevia tuloksia, muun muassa johtuen verkkopalvelujen epätasa-arvoisesta saatavuudesta pitkäaikaistyöttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien, erityisesti niiden, joilla on heikot tietotekniset taidot, keskuudessa. Lisäksi olosuhteissa, joissa työvoimapalveluihin rekisteröityneiden määrä kasvaa ja henkilöstön valmiudet ovat rajalliset, jotkin jäsenvaltiot myös ilmoittivat, että tarjotessaan työnvälitystä ja vastaavia palveluja työvoimapalvelun henkilöstö yleensä asettaa etusijalle äskettäin työttömäksi jääneet henkilöt, koska nämä löytävät työpaikan suuremmalla todennäköisyydellä.

Sosiaalipalvelujen osalta tarkastelu osoitti, että pandemia on vaikuttanut kielteisesti palvelujen tarjontaan, erityisesti sellaisten, jotka edellyttävät henkilökontakteja. Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville henkilöille annettava tuki on säilytetty jossain määrin, mutta pääasiassa on keskitytty sosiaalietuuksien saatavuuteen ja jatkuvuuteen. Eräät jäsenvaltiot ovat maininneet vähimmäistoimeentulon saajat yhdeksi ensisijaisista kohderyhmistä. Vaikutus on ollut vähäisin rekisteröintiin ja palvelujen integrointiin (18 jäsenvaltiota ilmoitti, että näihin toimintoihin ei ole ollut vaikutusta). Jotkin jäsenvaltiot toteuttivat lisätoimia parantaakseen etuuksien saatavuutta, esimerkiksi höllentämällä saatavuuden ehtoja, luopumalla maksuista, toteuttamalla tiedotuskampanjoita tai käyttämällä digitaalisia välineitä.

Kielteiset vaikutukset kohdistuivat useimmiten viestintään, yksilölliseen neuvontaan tai profilointiin sekä palvelujen jatkuvuuteen. Silti ilmoitettiin joistain hyvistä käytännöistä, jotka olivat osa sosiaalisen aktivoinnin ohjelmaa, esimerkiksi viikoittainen yhteydenpito edunsaajiin sosiaalisen median eri kanavien kautta tai kannustaminen vapaaehtoistoimintaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten auttamiseksi.

Yli puolet jäsenvaltioista suunnittelee muutoksia julkisten työvoimapalvelujen hallinnollisiin prosesseihin, erityisesti verkkoratkaisuihin ja palvelujen integroinnin lisäämiseen. Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat nimenneet julkisten työvoimapalvelujensa sisällä tai ulkopuolella keskitetyn yhteyspisteen, jolla voitaisiin helpottaa pitkäaikaistyöttömille tarjottavan tuen ja tarjousten koordinoimista. Samalla sillä voitaisiin osaltaan edistää julkisten työvoimapalvelujen ja sosiaalipalvelujen välisiä edistyneitä kumppanuuksia, jotta voidaan tarjota sosiaalisen aktivoinnin ohjelmia ja muita aloitteita työvoima- ja sosiaalitutkielelementtejä yhdistävällä tavalla. Tällaiset edistyneet kumppanuudet, joihin sisältyy yhteisiä tavoitteita ja kattavia toimenpiteitä ja palveluja, ovat kuitenkin edelleen melko harvinaisia. Keskitettyyn yhteyspisteeseen perustuvan lähestymistavan vahvistaminen voi auttaa vastaamaan palveluntarjoajiin kohdistuvaan kasvavaan paineeseen. Vahvistamalla yksilöllisiä väyliä puuttua työmarkkinoille integroitumisen moninaisiin esteisiin voidaan osaltaan ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymistä entisestään. Tämä edellyttää tiiviimpää yhteistyötä työvoima- ja sosiaalipalvelujen välillä. Prosessin tukemiseksi jäsenvaltioita kannustetaan kehittämään edelleen keskinäisen oppimisen ohjelmia, joihin osallistuvat erityisesti julkiset työvoimapalvelut ja sosiaalipalvelut.

Useimmat jäsenvaltiot ovat lisänneet resurssejaan vastatakseen pitkäaikaistyöttömyyteen ja työvoiman ulkopuolella olemiseen nykyisessä kriisissä. Tähän sisältyy välittömiä toimia, joissa keskitytään verkkopalvelujen käytön parantamiseen, kohderyhmien laajentamiseen ja toimien kohdentamiseen haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin. Monet jäsenvaltiot suunnittelevat tai toteuttavat edelleen tällaisia toimenpiteitä, myös osana elpymis- ja palautumissuunnitelmiaan, esimerkiksi toimenpiteitä digitaalisten taitojen parantamiseksi.

Epävarmuus nykyisen kriisin pidempiaikaisista vaikutuksista pitkäaikaistyöttömien tukemiseen koettiin sekin laajalti yhteiseksi, kun otetaan huomioon, että tällä hetkellä keskitytään käsittelemään pääasiassa kriisin välittömiä vaikutuksia työpaikkojen menetyksiin ja työpaikkojen säilymiseen. Tässä vaiheessa politiikkojen täytäntöönpanossa on keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä keskityttävä covid-19-pandemian vuoksi keskeytettyjen tai lykättyjen ohjelmien ja toimenpiteiden päätökseen saattamiseen, sekä pitkäaikaistyöttömille kohdennettujen palvelujen yhdistelmään ja niiden integroituun tarjoamiseen.

Pitkäaikaistyöttömyyttä koskevan suosituksen seurannan tukena on myös määrällisiä tietoja, jotka kerätään jäsenvaltioiden tuella. Työllisyyskomitean kehittämään indikaattorikehykseen perustuva viimeisin eli kolmas täysimääräinen tiedonkeruu toteutettiin vuonna 2019 (tulosten tiivistelmä on näiden keskeisten viestien liitteenä). Tiedonkeruussa keskitytään työllistymissopimusten tekemiseen, saavutettuihin työllisyystuloksiin ja siihen, missä määrin ne ovat kestäviä. Vaikka 14 jäsenvaltiota saavutti vähintään 95 prosentin kattavuuden vuonna 2019, kahdeksassa jäsenvaltiossa vähintään joka kolmannella henkilöllä, joka oli rekisterissä vähintään 18 kuukauden ajan, ei ollut työllistymissopimusta. Seurantaindikaattorit, jotka osoittavat työllistymissopimusten käyttäjien tilanteen 12 kuukauden kuluttua töiden aloittamisesta, voidaan laskea vain 16 maan osalta. Vuoden 2019 tulokset osoittavat, että 46,5 prosenttia työllistymissopimusten käyttäjistä, jotka pääsivät työttömyydestä aloittamaan työt vuonna 2018, olivat edelleen työllistyneitä 12 kuukautta myöhemmin (eivät välttämättä samassa työssä). Vastaava osuus vuonna 2017 työttömyydestä päässeillä oli 50,1 prosenttia, mikä osoittaa osuuden pienentyneen. Yleisesti ottaen jäsenvaltioita kannustetaan toteuttamaan lisätoimia, joilla parannetaan tiedonkeruun laatua ja kattavuutta sekä parannetaan niiden valmiuksia tehdä seurantaa ihmisistä sen jälkeen, kun he työllistyvät.